Ao. 1830. No. 40.

GRONINGER COURANT

Dingsdag den 18 Mei.

P U B L I C A T I E.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen*, gezien hebbende de aanschrijving van den Heer provisioneel fungerende Gouverneur dezer Provincie, gedagteekend den 8 Mei 1830, no. 18;

Gelet op Artikel 1, 2, 6 en 9 der wet op de Schutterijen, van den 11 April 1827 (*Staatsblad*, no. 17);

Brengen bij deze ter kennis van een' ieder', dat de Registers ter inschrijving voor de dienst der Schutterij, zullen geopend worden op den 18 Mei aanstaande;

Dat tot deze inschrijving verpligt zijn, en daartoe mitsdien worden opgeroepen alle ingezetenen dezer Gemeente, die in het jaar 1805 zijn geboren; dat mede tot deze inschrijving zijn verpligt die, welke geboren zijn in 1796 tot 1804 ingesloten, en zich hier ter Stede sedert de vorige inschrijving uit andere plaatsen met de woon hebben nedergezet, waaronder ook zijn begrepen de militairen, die sedert dien tijd derzelver paspoort verkregen en zich alhier hebben gevestigd, alsmede de zich in deze Stad gevestigd hebbende vreemdelingen (waardoor verstaan worden zij, die hun voornemen, om zich in dit Rijk neder te zetten, hebben aan den dag gelegd, hetzij door eene uitdrukkelijke verklaring, hetzij door het wezenlijk overbrengen van den zetel van hun bestaan naar herwaarts, zonder de duidelijke mededeeling van een bedrijf of handwerk in eenige ondergeschikte betrekking, als zoodanig voornemen wordt aangemerkt); dat van de inschrijving niemand der bovengenoemde personen, al vermeende hij tot de vrijgestelden of uitgeslotenen te behooren, is uitgezonderd, en dus ook niet die personen, welke reeds hun ontslag uit de Schutterlijke dienst hebben bekomen; zullende degenen, die bevonden zullen worden zich niet vóór den 1 Junij aanstaande te hebben doen inschrijven ambtshalve ingeschreven en door den Schutterraad verwezen worden tot eene geldboete; terwijl zij daarenboven zonder Loting bij de Schutterij zullen worden ingelijfd, indien het zal blijken, dat er tijdens de verzuimde inschrijving geene redenen tot uitsluiting of vrijstelling ten hunnen aanzien bestonden. En ten einde de inschrijving behoorlijk geschiede en zij, die daartoe volgens de gemaakte bepalingen verpligt zijn, niet komen te vervallen in de straf, op de verzuimde inschrijving vastgesteld, zoo worden dezelve ten ernstigste aangemaand, om zich van een Geboorte-extrakt te voorzien en zich alzoo van hunnen juisten Ouderdom te verzekeren; voorts uitgenoodigd, om op de navolgende dagen, des voormiddags van 9 tot 12 uren, zich ter inschrijving te vervoegen ter Stads Secretarij, daarbij tevens opgevende de roode Letter en het Nommer van hunne Woning; te weten: die, welke wonen in

de roode Letters A, B, C, D, E en F, op *Dingsdag*, den 18 Mei 1830;
——— G, H, I, K, L en M, op *Woensdag*, den 19 Mei 1830;
——— N, O, P, Q, R en S, op *Vrijdag*, den 21 Mei 1830;
——— T, U, V, W, X, IJ en Z, op *Zaturdag*, den 22 Mei 1830;

Voorts gelet hebbende op Art. 7 van Zijner Majesteits besluit van den 7 September 1828 (*Staatsblad*, no. 55), roepen mede bij deze op alle personen, welke, als Gehuwd of als Weduwenaars met Kind of Kinderen, in het afgeloopen jaar in de termen zijn geweest, om uit dien hoofde in de tweede Klasse van de algemeene rol der Schutterij te worden gebragt, doch sedert dien tijd de bevoegdheid hebben verloren, om in die Klasse te verblijven, en dus als nu in de eerste Klasse der voor dit jaar te stellen algemeene Schutters-rol geplaatst moeten worden, om van dusdanige verandering van omstandigheden schriftelijk kennis aan Burgemeester en Wethouderen te geven, of zich daartoe ter Stads Secretarij aan te melden, des morgens van 12 tot 1 uur, vóór de aan te vangene Inschrijving, en dus uiterlijk tot den 17 Mei aanstaande, zullende, wanneer deze kennisgeving door den belanghebbenden mogt zijn verzuimd, en hij dus dien ten gevolge niet bij de Schutterij zoude zijn ingelijfd, door Burgemeester en Wethouderen proces-Verbaal tegen hem moeten worden opgemaakt en aan de regtbank toegezonden, ten einde, op de nalatigen toe te passen de Strafbepaling van Art. 1 der Wet van den 6 Maart 1818 (*Staatsblad*, no. 12), houdende eene geldboete van ten hoogste ƒ 50 — 00, en eene gevangenis uiterlijk van drie dagen, hetzij ieder afzonderlijk, of wel beide straffen te zamen.

Wijders brengen Burgemeester en Wethouderen ter kennis van diegenen, welke geboren zijn in het jaar 1795 en dus derzelver 34ste jaar hebben voleindigd, en bij de Schutterij in het vorig jaar ingelijfd zijn geworden, dat zij, ten gevolge van Art. 85 der Wet van den 11 April 1827, *indien zij zulks verkiezen*, kunnen worden ontslagen; waarom een iegelijk, die van dit Regt wenscht gebruik te maken, aangemaand wordt, zulks ter kennis van Burgemeester en Wethouderen dezer Stad te brengen, door eene verklaring deswege schriftelijk te doen en ter Stads-Secretarij te bezorgen, uiterlijk vóór den 17 Mei aanstaande; vermits al degenen, welke zulks niet mogten verrigten, beschouwd zullen worden hun ontslag niet te verlangen en als Vrijwilligers te willen blijven dienen.

En opdat deze kome ter kennis van de Ingezetenen, zal dezelve in de Groninger Courant geplaatst en voorts aangeslagen worden, waar zulks te doen gebruikelijk is.

Gedaan ten Raadhuize in *Groningen*, den 13 Mei 1830.

Burgemeester en Wethouderen: J. F. VAN IDDEKINGE.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: R. LOHMAN.

A D V E R T E N T I E.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen* brengen bij deze ter kennis van allen, die daarbij belang hebben, dat de *herijk der Lengte-maten en Gewigten, daaronder begrepen het Zilversmids-Gewigt, in deze Gemeente*, zal plaats hebben voor de Ingezetenen, wonende in de Roode letters A, B, C en D, van den 3den tot den 7 Mei aanstaande; voor die in de letters E, F, G en H, van den 10den tot den 14 Mei; voor die in de letters I, K, L en M, van den 17den tot den 21 Mei; voor die in de letters N, O, P en Q, van den 24sten tot den 28 Mei; voor die in de letters R, S, T en U, van den 1sten tot den 4 Junij, en voor die in de letters V, W, X, IJ en Z, van den 7den tot den 11 Junij; en voorts de *herijk der Inhoudsmaten, zoo Tonnematen als andere, de Korenschalen en de Wisse*, voor de Ingezetenen in de letters A tot M, van den 21sten tot den 25 Junij; en voor die in de letters N tot en met Z, van den 28 Junij tot den 2 Julij aanstaande, telkens des voormiddags van 9 tot 12 en des namiddags van 2 tot 5 uren, de Zaturdag en Zondag uitgezonderd.

En opdat de belanghebbenden zich voor de onaangename gevolgen van verzuim in dezen mogen hoeden en van de bepaalde straffen vrijwaren, worden dezelve herinnerd aan het Koninklijk besluit van den 30 Maart 1827 (*Staatsblad* no. 13), houdende bepaling der straffen, waarin zij zullen vervallen zijn, die nalatig mogten zijn in het nakomen hunner verpligting in dezen.

Groningen den 19 April 1830.

Burgemeester en Wethouderen: J. F. VAN IDDEKINGE.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: R. LOHMAN.

CURATOREN DER HOOGESCHOOL te *Groningen* roepen bij deze op alle houders van pretensiën ten laste van het Rijk, wegens leverancien ten behoeve der voorschrevene Hoogeschool, over de dienst 1829, om hunne declaratiën, voor zoo veel die niet reeds ingediend mogten zijn, in den vereischten vorm bij Curatoren voornoemd in te leveren vóór den 1 Julij aanstaande, en zulks uit hoofde zij bij eene latere inzending geene betaling voor hunne pretensiën kunnen erlangen.

Groningen den 10 Mei 1830.

Op last van Curatoren voornoemd:
A. L. WICHERS, *Secret.*

I T A L I Ë.

ROME *den* 24 *April.*

Mevrouw *Letitia Bonaparte*, moeder van *Napoleon*, heeft eergisteren het ongeluk gehad, bij het doen eener wandeling op de *Villa Borghese* te struikelen, en zich in den val het dijbeen te breken. Zij bevindt zich in het uiterste gevaar; haar hooge ouderdom van 83 jaren en eene al te sterke ontsteking maken de gewone chirurgicale behandeling onmogelijk. Zij ziet zich omringd door al de leden harer familie, welke zich te Rome bevinden, den Kardinaal *Fesch*, haren broeder, de Prinsen *Jerome* en *Lodewijk Bonaparte*, en de Prinses *van Canino*, Mevrouw *Lucien Bonaparte*. Verder zijn er estafetten verzonden, om de droevige tijding over te brengen aan de Gravin *van Lipano*, Mevrouw *Murat*, de gewezene Koningin *Hortensia* en den Hertog van *Reichstadt*.

Aangezien de ontzettende rijkdommen, welke Mevrouw *Bonaparte* bezit, is men ten uiterste nieuwsgierig naar haar testament en de codicillaire beschikkingen, welke zij daarbij gevoegd mag hebben. Voorloopig verzekert men, dat zij den Hertog van *Reichstadt* tot haren universelen erfgenaam heeft benoemd, latende voorts, behalve een aantal pensioenen en rijke uitdeelingen aan de armen zoo te Rome als in Korsika, 500,000 franken aan elk harer kinderen en aan den Kardinaal *Fesch*.

DUITSCHLAND EN AANGRENZENDE RIJKEN.

MUNCHEN *den* 5 *Mei.*

De Koning van Beijeren zijn voornemen hebbende te kennen gegeven, om de opvoeding te doen voltooijen van zes Grieksche jongelingen en een Grieksch meisje, waarmede het genootschap der Philhellenen te Munchen zich belast had, nader voor zijne rekening te doen voleindigen, had dit genootschap, uit de vrijwillig bijgebragte gelden, een kapitaal van 10,000 florijnen bestemd, tot stichting van eene perpetuele beurs in het kadetten-korps voor de opvoeding van eenen jongen Griek, en heeft de Koning die stichting niet alleen bekrachtigd, maar ook onder de bescherming der wetten van het koningrijk gesteld. De Koning zal de eerste benoeming tot het genot dier beurs doen. In het vervolg zal dezelve door Zijne Maj. gedaan worden uit eene lijst van drie jonge Grieken, door het Grieksche gouvernement in aanmerking te brengen. De voorgedragene moet zijn niet beneden de 9 en niet boven de 12 jaren, onberispelijk van zeden en geschikt van aanleg. Men zal de voorkeur geven aan de zoons van een' man, die zich verdienstelijk heeft gemaakt aan den Griekschen staat, of in de dienst van het Vaderland het leven liet.

FRANKFORT *den* 12 *Mei.*

Volgens berigten uit Konstantinopel, van den 26 April, heeft de Porte aan de gezanten van Engeland, Frankrijk en Rusland eene nota doen ter hand stellen, waarbij zij verklaart, tegen de besluiten, te Londen ten opzigte van Griekenland genomen, niets te hebben in te brengen. De reis-effendi drukt zich bij die nota ongeveer op de volgende wijze uit: „ De aan de Porte overhandigde nota is ter kennis van den Sultan gekomen; zij heeft, wegens haren inhoud, de opmerkzaamheid der Porte tot zich getrokken, en een onderwerp van hare beraadslaging uitgemaakt. De wensch van de drie Mogendheden, om de bepalingen, bij de conferentiën te Londen gemaakt, gunstig te zien opgenomen, ten einde elke poging, die den algemeenen vrede en de herstelde orde verstoren kon, te verijdelen, was voor de Porte eene voldoende reden, om hierin te berusten. Zij doet het hiermede, terwijl zij de grenzen, op de overgelegde kaart aangewezen, als de eigenlijke grenzen van het nieuwe Griekenland beschouwen wil."

G R O O T - B R I T T A N J E.

LONDEN *den* 12 *Mei.*

Volgens de officiële bulletins, had de Koning zondag een' rustigen nacht gehad, doch zich in denzelfden toestand bevonden. Zondag avond en nacht had Zijne Majesteit rustig doorgebragt en eenigen tijd geslapen, zonder dat er maandag eenige verandering in den staat der ziekte te bespeuren was. Gisteren werd geene verligting in de teekenen der ziekte waargenomen, doch Zijne Majesteit had des nachts eenige rust genoten.

Gisteren avond waren de berigten omtrent 's Konings toestand zeer ongunstig.

Zaturdag heeft de hertog van *Wellington* eene audientie bij Zijne Majesteit gehad. Ook hebben dien dag de hertogin van *Gloucester* en de hertog van *Cumberland* den Koning bezocht.

Zijne Majesteit heeft zijne zusters, prinses *Augusta* en de hertogin van *Gloucester*, gisteren doen uitnoodigen, om hem een bezoek te geven.

— Al de voorname kooplieden dezer hoofdstad, met den Zuid-Amerikaanschen handel, en vooral met dien op Mexiko, in betrekking staande, hebben, zoo men verzekert, aan lord *Aberdeen* een belangrijk geschrift overhandigd, in hetwelk het nadeel, dat de commerciële belangen van Engeland, door de van wege het Spaansche gouvernement, hoofdzakelijk tegen Mexiko, genomene maatregelen, steeds lijden en nog staan te lijden, naar waarheid opgegeven is.

— Brieven uit Lissabon, loopende tot den 2 dezer, bevatten op nieuw de bewijzen en proeven van barbaarschheid en onderdrukking, welke de dwingelandij en overweldiging van don *Miguel* reeds meermalen kenschetsten. Het berigt van de vestiging van een nieuw bestuur op het eiland Terceira, ten behoeve van de Koningin donna *Maria*, had overigens onder des tirans aanhangers eenige neerslagtigheid verspreid. De constitutioneelgezinden schenen onder dit alles, voor de wettige zaak, alles van de oneenigheid van don *Miguels* troepen en van de ledigheid van de schatkist te verwachten, welke beide wezenlijk verregaande zijn moeten, daar het zijnen matrozen reeds aan gezouten vleesch ontbreekt, en de straten van Lissabon eenen nacht zonder verlichting geweest zijn, uit hoofde van de schaarschheid aan geld.

F R A N K R IJ K.

PARIJS *den* 10 *Mei.*

De hertogin *de Berry* is heden morgen naar Blois vertrokken, om den Koning en de Koningin van Napels te ontvangen.

— De haven van Mahon zal de algemeene stapelplaats (entrepôt) der expeditie naar Algiers wezen.

Den 10 Mei is men met de inscheping der troepen begonnen; de expeditie zal den 15, 16 en 17 uitzeilen. Den 20 Mei zal men nabij de kusten van Algiers zijn, zoodat van den 20 tot den 25 Mei 50,000 Franschen, als 35,000 man landingstroepen en 15,000 mariniers, op de kust van Afrika zullen ontscheept zijn.

De *Gazette* zegt heden:

„ Het Parlement van Engeland heeft den slavenhandel der Negers afgeschaft; dank aan den Koning van Frankrijk, de slavernij der blanken zal weldra opgehouden hebben. (Om hiertoe te geraken, is het niet voldoende Algiers te beschieten en dat roofnest te vernietigen, maar dan diende Frankrijk ook de andere Barbarijsche roofstaten, als Tunis, Tripoli en Marokko, ten onder te brengen, hetwelk wel het doel niet zal wezen, en ook zoo gemakkelijk niet ten uitvoer is te brengen.)

„ Vóór de revolutie werden de kapers van Algiers, Tripoli, Tunis en Marokko door de orde van Maltha in bedwang gehouden. Het is aan de Franschen, geboren voor de eer en edelmoedige ondernemingen (hierop zoude nog al wat af te dingen zijn, doch grootspraak is aan de Franschen eigen, en dus toe te geven) voorbehouden het werk, door hunne voorzaten begonnen, te voleinden. Het is in Frankrijk, dat de eerste kruistogt gepredikt werd; het is in Frankrijk, dat men den standaard van den laatsten zal opsteken, zonder intusschen de tijden uit het oog te verliezen en zonder middelen aan te wenden, die niet meer tot onze zeden behooren. Kleine handelsbelangen kunnen niet meer opwegen tegen de groote belangen der menschheid: het is meer dan tijd, dat de beschaafde volken zich ontslaan van de schandelijke schattingen, die zij aan een handvol barbaren betalen. Het is tijd, dat men een einde make aan de slavernij der Christenen.

„ Sedert 1515 heeft geene Europesche vlag van de muren van Algiers gewaaid. In dat jaar werd Algiers door *Hariadan Barbarossa* (de Rood-baard) veroverd. Zijn broeder, die hem opvolgde, bragt het land onder het leenbestuur van *Soliman*. Sedert twee eeuwen benoemde de Groote Heer pacha's over de regentschappen van Algiers, Tunis en Tripoli; doch in het begin der 18de eeuw matigden de Turksche militiërs zich het regt aan, het opperhoofd van het regentschap van Algiers te verkiezen, en de Porte bevestigde slechts de benoeming van den Dey."

— De kardinaal *Albani* heeft, zoo men verneemt, namens den Paus geprotes-

teerd tegen de afschaffing van de Salische wet door den Koning van Spanje. Er is een nuntius met deze protestatie uit Rome naar Madrid vertrekken.

— Men verzekert, dat, bij de laatste vergadering der Propaganda, de Kardinalen eenparigljk besloten hebben, aflaten te verleenen aan alle Franschen, die tegen Algiers mogten komen te sneuvelen.

— De berigten uit Toulon, van den 4 dezer, zeggen, dat men zich aldaar dag en nacht bezig houdt met laden, en dat de meeste transportvaartuigen reeds geladen en dus gereed zijn, om uit te zeilen.

Verscheidene kleine vaartuigen houden zich langs de kusten van Frankrijk, Spanje en Italië gereed, om met passagiers of nieuwsgierigen onder zeil te gaan, welke het uitloopen der expeditie, het landen der troepen en het bombarderen van Algiers wenschen bij te wonen. Vele dezer vaartuigen zullen de vloot in de verte volgen.

Men verneemt, dat de Koning van Sardinië eene flotille gereed heeft, om uit te loopen, die bestemd is, om de Fransche expeditie tegen Algiers te helpen.

De oppositie-bladen hebben reeds menigmaal geklaagd, dat, volgens hen, de aannemingen voor de expeditie niet genoeg in het openbaar geschieden; thans spreekt de *Constitutionnel* wederom van geruchten, volgens welke de heer *de Polignac* zelf met eenen beruchten leverancier in regtstreeksche onderhandeling wezen zou, tot het leveren, voor verscheidene jaren, van al de kleedingstukken ten dienste der armee.

De *Moniteur* en het *Journal du Commerce* zijn in strijd, of de Generaal *Bourmont*, in eene aanspraak aan de overheden van Marseille, al dan niet het oogmerk aangekondigd hebbe, om vestigingen op de Afrikaansche kust te vormen.

— De heer *de Varennes*, tweede secretaris der Fransche ambassade bij de Porte, is eergisteren, op een van den minister der buitenlandsche zaken ontvangen bevel, plotseling van hier naar Konstantinopel vertrokken.

— Omstreeks Dyon heeft men de ontdekking gedaan, dat hakstroo, wanneer het als koren gemalen wordt, eene veel voedzamer spijs voor groot vee en varkens oplevert, dan in den oorspronkelijken staat; zelfs brood, daarvan gebakken, was niet geheel onsmakelijk.

— De Sultan heeft zich door een Engelschen kunstenaar, de heer *Lauriston*, onlangs doen uitschilderen. De Mufti, verontrust door deze nieuwigheid, heeft aan Z. H. een lang vertoog ingediend, door aanhalingen uit den Koran ondersteund, om deze afschuwelijke heiligschennis voor te komen; doch de Sultan heeft, om den Mufti en zijn vertoog lachende, het portret doen voleindigen. De schilder heeft evenwel in haast Konstantinopel verlaten, en men meende, dat hij zeer wel heeft gedaan.

Van den 11den. Gisteren liep hier het gerucht, dat mevrouw *Letitia Bonaparte*, de moeder van *Napoleon*, aan de gevolgen van haren val overleden was; en dit gerucht heeft veel waarschijnlijks, daar, volgens de brieven uit Rome, van den 29 April, haar dien dag de laatste geregten toegediend waren en men niet anders wachtte, dan dat het met haar ten einde loopen zou.

— De Keizer van Rusland heeft den heer *Eynard* het diploma en het met diamanten omzette kruis als ridder van de orde van St. Anna van de tweede klasse geschonken, ter erkenning, zoo als in eenen, op des Keizers last door den heer *van Nesselrode* aan den heer *Eynard* geschreven, brief gezegd wordt, van de altijd zuivere grondbeginselen, de zeldzame volharding en de edele belangeloosheid, welke de dienaren kenmerken, door den heer *Eynard* bewezen aan eene zaak, aan wier zegepraal de geschiedenis reeds zijnen naam gehecht heeft.

NEDERLANDEN.

BRUSSEL *den 11 Mei.*

Z. M. is de stad Verviers, wier handel door het faillissement van den ongelukkigen bankier *Regaut* zoo veel geleden heeft, te hulp gekomen met een voorschot van *f* 250,000. Drie vermogende huizen van die stad hebben eene gelijke som voorgeschoten ter oprigting van eene bank.

— Gisteren op den middag is de advokaat *Claes*, onder het geleide van eenen deurwaarder, uit de gevangenis der kleine Carmelieten, naar zijne woning gebragt, waar de heer regter ter instructie *van de Venne* en de heer regter-plaatsvervanger *Barbé* een half uur later zich mede hebben laten vinden, zoo men vermoedt, om in tegenwoordigheid van den heer *Claes* eene nieuwe onderzoeking zijner papieren te doen; te twee uren is laatstgenoemde naar de gevangenis teruggebragt, en bevindt hij zich aldaar, zoowel als *Neervoort*, steeds buiten toegang. Het is hun echter geoorloofd, om, door tusschenkomst van den procureur des Konings, brieven te ontvangen en te schrijven.

Van den 12den. Men verneemt, dat, bij ordonnantie van de raadkamer der regtbank van eersten aanleg te Brussel, de heeren *Claes*, advokaat, geboren te Leuven en wonende te Brussel, en *Neervoort*, drukker, geboren te 's Gravenhage en wonende te Brussel, verzonden zijn naar de Kamer van in beschuldiging stelling, ter zake van opruijing of voorstel, door middel van een gedrukt geschrift, tot een aanslag of zamenspanning, strekkende om het gouvernement te vernietigen of omver te werpen.

— *François Provê*, *Jan Vijvermans* en *Pieter Joseph de Munter* zijn door de regtbank van eenvoudige policie veroordeeld, ieder tot vijf dagen gevangenis, en de eerste daarenboven tot eene boete van zeven guldens, de tweede tot eene boete van vijf guldens vijftig cents, en de derde tot eene boete van zes guldens, wegens het aanheffen van kreten, tijdens het proces van *de Potter*, *Tielemans*, enz.

BREDA *den 14 Mei.*

Wat waren, veertig jaren geleden, de inwoners van Luik, stad en provincie? De onderdanen van eenen bisschop, dat is te zeggen, nog een weinig minder, dan onderdanen van den Paus. Het komt ons voor, dat deze toestand, voor republiekeinen, de allerschitterendste niet was.

Wat was, onder het Fransch bestuur, het aandeel van België in de Souvereiniteit? Het zond een dertigtal afgevaardigden naar de wetgevende kamers; dat was zoo veel als dertig stemmen versmolten en als verloren in een getal van 7 à 800. Tegenwoordig draagt het, voor de helft, tot het vervaardigen van deszelfs wetten bij. Het komt ons voor, dat het beter is met zijns gelijken, dan met zijne meesters verbonden te zijn.

(*Journal de Gand*).

's GRAVENHAGE.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Woensdag, den 12 Mei.

De zitting wordt geopend te half twaalf. Men telt in de zaal 89 leden.

Z. Exc. de minister van financiën is in de vergadering tegenwoordig.

De notulen van het verhandelde in de vorige zitting worden gelezen en goedgekeurd.

Is ontvangen een verzoekschrift van *J. Jacobs*, van Antwerpen, die zich beklaagt over een vonnis tegen hem uitgesproken. Hetzelve wordt naar de kommissie verzonden.

Aan de orde van den dag is de beraadslaging over het ontwerp van wet tot het daarstellen van de middelen, ter vervanging van de som van *f* 3,100,000, vermeld in art. 1, litt. F der wet van den 24 December 1829.

De heeren *Byleveld*, *G. G. Clifford*, *Frets*, *Collot d'Escury*, *Repelaar van Molenaarsgraaf* en *Boddaert* brengen zeer uitvoerige adviezen uit, ter bestrijding der wet. Zij beschouwen dezelve als geschikt, om den doodsteek te geven aan den handel in het groot. De handel in koffij, die thans nog aanzienlijk in dit Koningrijk is, zal naar elders overgebragt worden, vooral naar de Hanzesteden, even als zulks plaats heeft gehad onder de wet van 1819, die ook eene gelijke belasting op de koffij had ingevoerd. Men heeft in 1821 die wet moeten intrekken, uit hoofde van nadeelen, die daaruit voor den handel ontstonden. Al de bedenkingen, welke tot die intrekking hebben doen besluiten, zijn te eenenmale op de thans aangebodene wet toepasselijk. Men moet zich derhalve verwonderen, dat thans weder eene belasting op de koffij wordt voorgesteld, waarvan men de ongelegenheden in 1821 zoo duidelijk heeft ingezien.

De belasting, die op 25 ten honderd kan worden gerekend, is te hoog en zal daardoor aanleiding tot smokkelarij geven. De redenaars dringen alle sterk hierop aan, en herhalen te dien opzigte, hetgene men leest in het rapport van de centrale afdeeling.

Hunne overige redeneringen komen neder op hetgene men leest in de nota's A en B, bij het verslag der centrale afdeeling gevoegd. Zij ontwikkelen die punten nader, om het onaannemelijke van de wet aan te toonen. Zij zouden verlangd hebben, dat de som van *f* 3,100,000 door andere middelen, die niet zoo verderfelijk voor den handel zijn als de voorgestelde belasting op de koffij, ware gevonden. De heer *Clifford* gelooft, dat zulks zeer wel had kunnen geschieden. Hij doet opmerken, dat hetgene de minister van financiën, den 12 Mei 1829, in de vergadering zeide, ten aanzien van de belasting op de koffij, in strijd is met hetgene Z. Exc. nu beweert. Toen zeide de minister, dat, als die belasting werd daargesteld, de koffij onze havens zou voorbij gaan, om in die van naburige landen, bij voorbeeld Hamburg, Bremen, ontscheept te worden, tot groot nadeel van de schatkist en vooral van den handel. De smokkelarij, voegt hij er bij, zal onmogelijk te weren zijn, uit hoofde van de ligging van het land, daar de kusten te zeer genaakbaar zijn, om overal een goed toezigt te kunnen houden. De wet is ook nog zeer nadeelig, ja doodelijk, voor de koffijteelt in onze Overzeesche bezittingen, alwaar de prijzen van die waar tot eene laagte gevallen zijn, die bedenkelijk wordt. Wat den vrijen doorvoer betreft, het voordeel daarvan zal door den vreemdeling worden genoten, die van onze entrepôts zal gebruik maken.

De redenaars, die de wet bestreden hebben, hebben ook nog aangemerkt, dat de opbrengst der belasting op de koffij niet aan de verwachting zal beantwoorden, vooral niet in de twee eerste jaren, daar men zich, door het opdoen van eenen aanzienlijken voorraad, aan de belasting zal weten te onttrekken, en men gebruik zal maken van surrogaten.

De heer *Frets* heeft bovendien doen opmerken, dat de belasting op de koffij in 1819 in zijne geboortestad (Rotterdam) zoo zeer afgekeurd werd en zoo gehaat was, dat de toenmalige minister *Appelius* aldaar groote onaangenaamheden deswege heeft moeten ondervinden. Men beschouwt de thans voorgestelde belasting nog uit hetzelfde oogpunt, niet alleen in die stad, maar in alle koopsteden van het rijk.

Bij de algemeene aanmerkingen, tegen de belasting op de koffij gemaakt, voegt de heer *Boddaert* er nog eene andere, wegens de verhooging van den accijns op de suiker. Hij beschouwt die verhooging als ten uiterste nadeelig, vooral voor de eigenaren van suikerplantaadjen in Suriname. De prijzen van de suiker zijn aldaar zoo laag, dat, indien het gouvernement niet te hulp komt, de ondergang dier plantaadjen onvermijdelijk zal zijn.

De zitting wordt opgeheven omtrent vier uren, om morgen te tien uren te worden vervolgd.

Zitting van Donderdag, den 13 Mei.

Opening te elf uren. Z. Exc. de minister financiën is tegenwoordig. Lezing en goedkeuring der notulen van gisteren. De discussiën over het ontwerp worden dadelijk voortgezet.

De heer *Op den Hooff* kan niet begrijpen, hoe de Regering, na van hare dwaling in 1821 terug te zijn gekomen, thans op nieuw eene belasting op de koffij voorstelt. Het geldt hier geene binnenlandsche aangelegenheden, maar den bloei van den handel, waarin men spoedig magtige mededingers aantreft. Tegen de nadeelen van de invoering der belasting op de koffij staan geene andere voordeelen over. De entrepôts, welke men wil, dat de bezwaren daartegen zullen uit den weg ruimen, zijn te kostbaar. De redenaar doet gaarne hulde aan den kundigen ambtenaar, die het ontwerp heeft opgesteld, daar er in hetzelve beschermende bepalingen voor den handel gevonden worden, doch deze zijn niet van dien aard, dat zij kunnen opwegen tegen de nadeelen, welke uit den voorgestelden accijns zullen voortspruiten. De hoofdbedenkingen, welke hij tegen de belasting heeft en welke hij niet in het breede wil ontleenen, daar zulks in de sectiën, en in de adviezen gisteren uitgebragt, alsmede in de aan de Kamer aangebodene verzoekschriften en door de dagbladen gedaan is, zijn: 1°. dat die belasting de buitenlanders zal afschrikken, om met ons over dit voorwerp verder handel te drijven; 2°. dat door deze belasting de speculatie zal onderdrukt worden; 3°. dat daardoor de handel over dat voorwerp, welke in kleine partijen aan de grenzen wordt gedreven, zal worden vernietigd en belemmerd; 4°. dat dezelve schadelijk is voor de belangen der koloniën; 5°. dat door haar de schadelijke aanpeil noodzakelijk wordt, en eindelijk 6°. dat men op allerlei wijze die belasting ontduiken zal. Na over het eerste en vijfde bezwaar nog nader zijn gevoelen geuit te hebben, zegt de redenaar, dat men in het ontwerp eene belasting mist, welke in de wet van 1819 werd gevonden en welke een krachtig middel tegen den sluikhandel behelst. Het algemeen belang vordert, dat deze belasting niet worde ingevoerd, en daar hij bij zijne intrede in de vergadering plegtig gezworen heeft, de algemeene belangen der natie te zullen handhaven, zoo ziet hij zich genoodzaakt *tegen* het voorwerp te stemmen en Z. M. eerbiedig te verzoeken, hetzelve in nadere overweging te nemen.

De heer *de Moor* kan zich niet vereenigen met het voorgesteld ontwerp, omdat daardoor de handel op de koffij geheel zou te niet gaan. De redenaar vindt het gedrag der Regering ten deze geheel onbegrijpelijk, daar zij zelve, in 1821, al de bezwaren tegen eene zoodanige belasting heeft ingezien, en uit dien hoofde de intrekking derzelve heeft voorgedragen. Hij beantwoordt de aanmerkingen, welke men ten voordeele der wet heeft aangevoerd, en bestrijdt wijders de verhooging van den accijns op de suiker. Hij zou liever vooreerst de wet van den 24 December 1829 willen behouden, totdat in de volgende zitting eene betere voordragt zou kunnen worden aangeboden.

De heer *van Reenen* vindt verscheidene bezwaren insgelijks tegen de aanneming der wet.

De heer *Backer* spreekt in denzelfden geest en vereenigt zich met hetgene door de heeren *Clifford*, *Op den Hoof* en *de Moor* is in het midden gebragt. Hij doet wijders opmerken, dat de belasting de openbare meening tegen zich heeft in alle koopsteden en ook te Maastricht en te Antwerpen.

De maatregel is onstaatkundig, daar dezelve in de Noordelijke provinciën aanleiding tot misnoegen zal geven. De leden dezer Kamer, die door de Noordelijke provinciën zijn benoemd, konden niet verwachten, dat, toen zij voor de afschaffing van het gemaal, met de leden uit de Zuidelijke provinciën, die daarop zoo zeer aandrongen, hebben gestemd, zij een voorstel zou ontvangen zoo drukkende voor den handel, als dat der belasting op de koffij; een voorstel, dat waarlijk niet geschikt is, om de eendragt te bevorderen.

De redenaar stelt drie middelen voor, om in het ontbrekende van 's Rijks uitgaven te voorzien, ten einde men tot geene belasting op de koffij of tot eene verhooging der andere accijnsen behoeft over te gaan. Zij zijn eene betere, evenredige wijs van heffing van de personele belasting, het regt van collectief zegel op die belasting en het behoud in de middelen tot dekking der tienjarige staatsuitgaven van een gedeelte der in- en uitgaande regten. Verder kon de door de Kamer aangenomene wet tot vermindering der renten van het syndicaat in hare gevolgen insgelijks daartoe medewerken. Hij zal *tegen* de wet stemmen.

De heer *van Alphen* spreekt in denzelfden geest, en vraagt, of de middelen in Nederland dan zoo uitgeput zijn, dat men tot eene belasting op de koffij moet overgaan tot dekking van de staatsuitgaven. Hij zal mede *tegen* de wet stemmen.

De heer *van Dam van Isselt* was ingeschreven, om het woord te voeren, doch ziet daarvan af, op grond dat er door de vorige sprekers zoo veel waarheid en bondigs gezegd is, dat het onnoodig is zijn gevoelen nader te ontwikkelen. Het is, zegt hij, onze duurste verpligting, om dezen laatsten tak van onzen handel onbelast te laten, indien wij ons aan de bespotting onzer naburen niet willen blootstellen. Hij zal *tegen* het ontwerp stemmen.

De heer *van Sytzama* oordeelt, dat eene belasting op de koffij nadeelig is voor den handel, de scheepvaart, den landbouw, de nijverheid, koloniën en fabrijken. Hij kan zich evenmin vereenigen met de verhooging der andere belastingen, vooral niet met die op het zout, en zal tegen het ontwerp stemmen.

De heer *Luzac* verklaart zich mede tegen het ontwerp, hetwelk den laatsten tak van onzen handel vernietigt en strijdig is met de algemeene belangen van het Rijk, en tot misnoegen en ontevredenheid aanleiding zal geven.

De heer *Beelaerts van Blokland* kan zich insgelijks met de wet niet vereenigen en herinnert den ongunstigen indruk, welke reeds eenmaal de belasting op de koffij heeft nagelaten.

De heer *Donker-Curtius* zegt, dat hij en zijne medeleden der Noordelijke provinciën voor de afschaffing van de belasting op het gemaal gestemd hadden, niet omdat zij die ondoelmatig vonden, maar om het vooroordeel, dat in de Zuidelijke gewesten daar tegen bestond, te doen eindigen. Het is dan nu ook geenszins edelmoedig, dat men de belasting op de koffij aan hen wil opdringen, en alzoo eenen twistappel in de Noordelijke gewesten opwerpen en den band van eendragt verbreken, welke tusschen deze en de Regering bestond. Hij oordeelt de belasting onstaatkundig en ondoelmatig, en zal *tegen* de wet stemmen.

De heer *de Brouckère* zal *voor* het ontwerp stemmen, alhoewel hij de verhoogingen van de belasting op het zout, den wijn, enz. niet kan goedkeuren. Wat de belasting op de koffij betreft, dezelve is matig genoeg, zij zal den handel niet vernietigen, en is niet meer nadeelig voor Rotterdam en het Noorden, dan voor Antwerpen en het Zuiden.

De heer *Serruys* spreekt kort in denzelfden geest *voor* het ontwerp.

De heer *Luyben* heeft wel aanmerkingen tegen het ontwerp, en zou de afschaffing van de belasting op het zout verlangen, doch zal niettemin *voor* het ontwerp stemmen, omdat door de aanneming van hetzelve het gemaal afgeschaft blijft en omdat daarbij eene belasting op de koffij voorgesteld wordt, welke zijne goedkeuring wegdraagt.

De zitting wordt opgeheven en geadjourneerd tot morgen te 12 uren.

Zitting van Vrijdag, den 14 Mei.

De centrale afdeeling brengt rapport uit over het ontwerp van wet tegen hoon en laster. Uit hetzelve blijkt, dat, ten gevolge der medegedeelde bedenkingen,

nog eenige veranderingen zijn gemaakt in art. 1, 3 en 6. — Maandag aanstaande zal over het ontwerp openbaar worden beraadslaagd.

Vervolgens zijn de beraadslagingen over de laatst voorgestelde financiële wet voortgezet.

De heer *Fabry Longrée* heeft de voordragt verdedigd, en begrepen, dat de koffij even zeer voor belasting vatbaar was, als eenig ander voorwerp.

De heer *de Jonge* heeft zich gevoegd bij het gevoelen van zoo vele andere kundige mannen, als welke het ontwerp hebben bestreden. Zonder als zeker te willen stellen, dat de wet al die nadeelige gevolgen zal na zich slepen, welke men daarvan schijnt te duchten, heeft hij gemeend, dat de handel, met het herstel eener belasting, die het bestuur reeds eenmaal heeft opgegeven, omdat dezelve daardoor verplaatst werd, gewisselijk zoude lijden. Hij oordeelde, dat de handel het steunpunt van den Staat was, en mitsdien groote omzigtigheid vorderde. Hij duchtte, dat de belasting onaangename denkbeelden in de handelsteden zoude doen ontstaan, en verklaarde zich uit dien hoofde tegen de voordragt.

De heer *Weerts* heeft zich mede tegen het ontwerp verklaard. Naar zijn oordeel, is het stelsel der accijnsen, door het wegvallen van de belasting op het gemaal, geheel uit zijn verband gerukt, en kan het evenwigt geenszins door eene belasting van de koffij worden hersteld. Hij meende, dat men de afschaffing van de belasting op het gemaal alleen had goedgekeurd, onder voorwaarde, dat dezelve zoude worden vervangen door een goed en doelmatig middel, en oordeelde, dat, bij een opzettelijk onderzoek, zeer wel een zoodanig middel zoude kunnen worden gevonden.

De heeren *Pescatore*, *de Secus* en *Geelhand* hebben het ontwerp verdedigd, en wel inzonderheid, omdat zij de koffij als zeer geschikt voor eene belasting beschouwden. De heer *Geelhand* duchtte geenszins eenige nadeelige gevolgen van een dergelijk middel voor den handel, en geloofde ook niet, dat men zich in Antwerpen daar tegen had verklaard.

De laatstgenoemde is echter in dat opzigt door den heer *de Moor* tegengesproken, welke zich grondde op eene petitie van een groot aantal Antwerpsche kooplieden tegen de voorgedragene belasting.

De Voorzitter aangemerkt hebbende, dat hem van eene dergelijke petitie niets bekend was, heeft de heer *Byleveld* in 't midden gebragt, dat het van belang was, dit punt te onderzoeken, ten einde het vóór het sluiten der discussie mogt blijken, hoedanig men in Antwerpen omtrent deze aangelegenheid dacht.

De heer *Geelhand* heeft volgehouden, verscheidene kooplieden in Antwerpen te kennen, die de belasting goedkeurden, en op de aanmerking van den Voorzitter, dat het al of niet indienen van dergelijke petitie geene aanleiding behoefde op te leveren tot het belemmeren van de beraadslaging, is dezelve voortgezet.

De heeren *van de Kasteele* en *Lemker* hebben zich tegen het ontwerp verklaard. De eerstgenoemde heeft gemeend, dat men de welwillendheid in het noorden niet behoorde tegen te werken, terwijl het gebleken was, dat het afschaffen van de belasting op het gemaal in het zuiden zoo weinig goeds had te weeg gebragt.

De heer *van Asch van Wijck* heeft zich in 't breede tegen de voordragt verklaard, en daarbij de gronden, door andere sprekers in 't midden gebragt, andermaal ontwikkeld.

De heer *Barthélémy* heeft de wet verdedigd, en geoordeeld, dat men de vrees voor nadeelige gevolgen te zeer overdreef, — dat buitendien, naar zijn inzien, het algemeen belang de voorkeur verdiende, boven dat van twee provinciën.

De heer *Hinlopen* heeft in eenen tegenovergestelden zin gesproken. Hij erkende, dat de koffij op zich zelve vatbaar was voor belasting, en vreesde ook niet voor surrogaten, maar hij verklaarde zeer bedacht te zijn voor vermindering en verplaatsing van handel en bevordering van sluikerij.

De heer *van Dam* heeft, den heer *Barthélémy* beantwoordende, denzelven doen opmerken, dat men zich niet heeft bepaald bij loutere uitboezemingen, maar gronden tegen de voordragt heeft aangevoerd; — dat geenszins de Gedeputeerden van Holland en Zeeland, maar ook die van Gelderland, Overijssel en Vriesland zich tegen de belasting op de koffij hebben verklaard, omdat, zoodra het den handel geldt, het belang van het geheele Rijk er mede gemoeid is, en dat geenszins alleen het fabrijkwezen, hetwelk men zoo zeer doet gelden, als de zenuw van den Staat mag worden aangemerkt.

De heeren *Clifford* en *Fren* hebben de bedenkingen, ten voordeele van de wet gemaakt, nog beantwoord; de laatste heeft zich andermaal met kracht tegen de voordragt verklaard, en gemeend, dat eene dergelijke wet eenen zeer onaangenamen indruk zoude maken op de waarachtige vrienden des Vaderlands.

Morgen zullen de beraadslagingen worden voortgezet, en, zoo mogelijk, ten einde gebragt.

Van den 11den. Heden morgen heeft Z. K. H. de Prins *van Oranje*, benevens HH. KK. HH. de Prinses *Frederik* en Prinses *Marianne* der Nederlanden het Panorama van den Heer *Laidlaw*, voorstellende den Zeeslag van *Navarino*, met een bezoek vereerd.

— Onlangs heeft Z. M. goedgekeurd een besluit der regering van Antwerpen, waarbij aan elk koopvaardijschip, grooter dan 200 tonnen, hetwelk meer dan tweemalen in één jaar die haven zal binnenloopen, toegestaan is eene zekere vermindering van havenregten en andere onkosten.

Laatstleden Donderdag is, met veel plegtigheid, te Antwerpen de eerste steen gelegd aan het groot Entrepôt.

— Den laatsten dezer zal de zaak van *de Potter* en medepligtigen behandeld worden voor het hof van Cassatie te Brussel, zijnde de raadsheer *Calmeyn* als rapporteur benoemd.

— De heer *Roussel*, schrijver van het dagblad van Leuven, is den 9den op vrije voeten gesteld, zijnde de gevangenisstraf, tot welke hij wegens laster jegens den schepen *Poullet* veroordeeld was, verloopen.

— De generaal baron *van Tettgnagell*, gevolmagtigde der Nederlanden bij de militaire kommissie van de Duitsche bondsvergadering, is te Frankfort, de plaats zijner bestemming, aangekomen.

Van den 13den. De Koninklijke Akademie van Wetenschappen en Fraaije Letteren te Brussel heeft, in hare algemeene vergadering van den 7 dezer, onder anderen, met de gouden medaille bekroond eene verhandeling *over de vestiging der gemeente in Vlaanderen*, waarvan gebleken is de schrijver te zijn de heer *Jan Ignatius van Hies van den Tempel*, advokaat bij het hooge geregtshof te 's Gravenhage; en eene tweede verhandeling, betrekkelijk *de Geschiedenis van het Nederlandsche Muntwezen, sedert den jare* 1499 *tot aan den jare* 1621, waarvan de schrijver, zijnde de heer *D. Groebe*, onder-bibliothecaris van het Koninklijk Instituut der Nederlanden te Amsterdam, insgelijks met de gouden medaille bekroond is.

— Z. M. de Koning heeft den luitenant-generaal baron *Kraijenhoff* pensioen verleend; den luitenant-kolonel *Schouten* benoemd als plaatselijken kommandant van Deventer, en den luitenant-kolonel *Ledel*, van de expeditionnaire afdeeling, onlangs van Java teruggekomen, ter beschikking gesteld van het departement van oorlog, onder genot van het aan zijnen rang verbonden traktement.

— Men spreekt van het bijeenroepen van de Eerste Kamer tegen het laatst der volgende week.

BRUSSEL *den* 9 *Mei.*

Bij het onweder van gisteren avond is de bliksem geslagen in de brouwerij, bewoond door mevrouw de weduwe *Kruyne* alhier, en heeft daarbij een' zeer zonderlingen loop genomen. Dezelve heeft namelijk een venster op den bovensten zolder het eerst getroffen, het vrij dikke lood aan de buitenzijde omgekruld en de helft van het kozijn vernield; is daarna langs den muur, aan de binnenzijde, tot op den tweeden zolder afgedaald, vrij dikke scheuren in den muur achterlatende; de bliksem is vervolgens naar buiten gekeerd, zijn' loop nemende langs een anker, hetwelk op deze hoogte in den muur was vastgemaakt, doch den schoot van dit anker bereikt hebbende, is hij andermaal naar binnen geslagen in eene slaapvertrek; hier werd de koperdraad eener bel vaneen gescheiden, en het schijnt, dat de bliksem langs het eene eind van hetzelve is voortgegaan naar eene andere kamer, en vervolgens in den zijmuur is uitgedoofd, althans men heeft, behalve eene vrij aanmerkelijke scheur in dien muur, geene sporen meer van denzelven kunnen waarnemen. De schade, door een en ander veroorzaakt, is naauwelijks noemenswaardig, ook weet men tot hiertoe van geene andere nadeelen in dezen omtrek, schoon het onweder een der zwaarste was, dat men in lang heeft ondervonden.

UTRECHT *den* 13 *Mei.*

Door den Grooten Kerkeraad der Gereformeerde Gemeente alhier is het volgende twaalftal gemaakt, ter benoeming van een' Predikant, in plaats van den Wel Eerw. Heer *Hugenholtz*, welke zijn emeritaat bekomen heeft:

A. L. van der Boon Mesch, Th. Dr. Pred. te Leeuwarden; *C. H. v. Herwerden*, Th. Dr. te Deventer; *R. S. ten Harmsen*, vroeger te Londen; *L. Dibbits*, te Schiedam; *H. J. Tol*, Th. Dr, te Kampen; *J. Muntendam*, te Nijmegen; *W. W. van Bentekom*, te Amersfoort; *K. Heringa*, te Berlikum; *C. W. Kersten*, te Rhenen; *J. Brave*, te Arnhem; *W. van der Leeuw*, te Dordrecht; *S. G. Jorissen*, te Zwolle. De laatste met het lot tegen *L. G. Pareau*, Th. Dr. te Neerlangbroek.

Aankomst en Vertrek van Schepen.

Den 4 Mei is, na door het ijs belet te zijn geworden, om verder in de Oostzee op te zeilen, te Danzig gearriveerd kapit. *J. A. Zijl*, met het schip *Ludolf Theodorus*. Ook is aldaar gearriveerd kapit. *Leeuw*, met het schip *Stad en Lande* en lag aldaar bevracht kapit. *O. J. Woldringh*, met het schip *Ida Aleijda*, alsmede kapit. *Pothoff*. Den 7den is te Elzeneur aangekomen en spoedig daarop met eene gunstige gelegenheid naar Petersburg vertrokken kapit. *E. K. Lugies*, met het kofschip *de Groninger Welvaart*. Den 8sten is te Liverpool gearriveerd kapit. *E. P. Brons*, met het kofschip *Maria Anna*, van Amsterdam. Den 9den is de Sond gepasseerd *B. H. Pot*, met het kofschip *Johanna Margaretha*, van Koningsbergen, gedestineerd naar Antwerpen. Den 11den is te Antwerpen gearriveerd kapit. *D. J. Greven*, met het kofschip *Helena*; den 12den te Ostende kapit. *H. Koops*, met het kofschip *Reina*, en den 13den te Rotterdam kapit. *R. H. Bok*, met het kofschip *Engelina*, komende van Liverpool. Dienzelfden dag is uit Liverpool behouden met zijne lading te Rotterdam gearriveerd kapit. *J. J. Swart*, met het kofschip *de Juffer Willemina Laurentia*.

De bewaarder van 's Lands medaille-stempels brengt bij deze ter kennis der bezitters en liefhebbers van verzamelingen van Nederlandsche geschiedkundige penningen, dat de navolgende medailles voor de prijzen, bij Zijner Majesteits besluit van 23 Junij 1828, n°. 142, bepaald, voor het publiek verkrijgbaar zijn gesteld, als:

Op de vereeniging der Nederlanden,
Op de inhuldiging des Konings,
Op de instelling van de militaire Willems-Orde,
Op de overwinning te Palembang,

te Amsterdam, bij den heer *Jeronimo de Vries*, lid van den Raad van Bestuur der Koninklijke Akademie van Beeldende Kunsten, enz.;
Brussel, den heer *J. Moris*, Waradijn bij 's Rijks Munt;
's Gravenhage, den heer *A. A. van de Kasteele*, Adsistent-Directeur bij het Kabinet van Zeldzaamheden;
Leiden, den heer *P. O. van der Chijs*, Doctor in de Letteren, geplaatst bij het Museum van Oudheden;
Antwerpen, den heer *P. J. de Clerck*, Concierge bij de Koninklijke Akademie van Beeldende Kunsten;
Groningen, den heer *A. L. Wichers*, Secretaris van H. H. Curatoren aan de Hoogeschool;
Utrecht, den heer *H. H. van Zuijlen*, Kommies bij de Kommissie van Hermunting bij 's Rijks Munt;
Gent, den heer *T. den Duijtz*, Toezigter der verzamelingen van de Hoogeschool;
Luik, den heer *J. Fiess*, Bibliothecaris van de Hoogeschool;
Leuven, den heer *P. J. A. Schmits*, Lector aan de Hoogeschool.

Utrecht, Mei 1830.

De Bewaarder van 's Lands medaille-stempels,
F. J. HECKEREN VAN BRANDSENBURG.

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERFBERIGTEN.

*** Mijne geliefde Echtgenoote L. RAKEN beviel heden gelukkig van eene DOCHTER.

Groningen J. E. UCHTMANN.
den 14 Mei 1830.

*** Heden beviel van eenen ZOON ANNEGIEN MIEDENDORP, Echtgenoote van

Groningen E. DOMMERING.
den 14 Mei 1830.

*** Heden morgen cirka 12 uren beviel van eenen ZOON mijne geliefde Echtgenoote E. K. MULLER.

Beersterhoven H. B. DIJKEN.
den 14 Mei 1830.

*** Heden verloste van een' welgeschapen' ZOON ELISABETH LEUSINGH, geliefde Echtgenoote van

Groningen JACOB NOORDHOFF,
den 15 Mei 1830. *Blikslager*, in de Nieuwe Ebbinge-straat.

*** Heden beviel van eenen welgeschapenen ZOON BERENTJE REINDERS, geliefde Echtgenoot van

Groningen — R. G. K O O P S, Koopman in de Poele-straat.
den 16 Mei 1830.

*** Getrouwd:

U B B O J. G R O E N I E R,
Hout- en Steenkooper,
en
LAMMECHIEN E. GROENEVELD.

Winschoten
den 13 Mei 1830.

Strekkende deze ter algemeene kennisgeving aan Familie, Vrienden en Bekenden.

*** Getrouwd:

R O E L O F J A C O B R O O S
en
GEERTRUIDA CATHARINA ELISABETH BRUINS.

Groningen
den 14 Mei 1830.

Familie, Vrienden en Bekenden gelieven deze vóór communicatie aan te nemen.

*** Getrouwd:

Mr. P. L. DE G A V E R E
en
M. N A P.

Groningen
den 15 Mei 1830.

Familie en Vrienden gelieven deze algemeene kennisgeving als bijzondere aan te merken.

*** Heden overleed, tot onzer en onze Kinderen bitterste droefheid, onze zoo zeer beminde Dochter MEGLINA, in den ouderdom van 37 jaren.

Groningen — J. G. T E L G E N S.
den 15 Mei 1830. — H. T E L G E N S,
Geb. S P O O R.

NB. Vrienden en Bekenden worden verzocht deze algemeene voor bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** Bij J. OOMKENS is gedrukt, en wordt heden uitgegeven:
Mr. R. K. DRIESSEN, MONUMENTA GRONINGANA VETERIS AEVI INEDITA, of VERZAMELING van OUDE CHARTERS en STUKKEN, betreffende de PROVINCIE GRONINGEN; aanvang nemende met de vroegste tijden, en eindigende met het laatste van de veertiende eeuw. — Inhoudende Vervolg van het eerste Aanhangsel, met een tweede Aanhangsel, en het *fac simile*, op Groot Royaal papier, van den *Begiftigens brief* van HENDRIK III, van het jaar 1040, benevens de Registers; 4e en *laatste* Stuk, in gr. 8vo. à *f* 3 — 60.
DITO de vier Deelen Compleet *f* 9 — 60.

Ook zijn bij denzelven nog voorhanden: eenige Exemplaren van de groote en uitvoerige KAART of LANDTAFEREEL van de PROVINCIE *GRONINGEN* en *OMMELANDEN*, versierd met de *Afbeeldingen* van de *Oud-Adelijke Buitenplaatsen in die Provincie*, door Mr. T. BECKERINGH, in vier gr. plano vellen, à *f* 8 — 00.

*** De GEBROEDERS VAN CLEEF, Boekhandelaren te *'s Gravenhage* en *Amsterdam*, hebben, *ter algemeene bezigtiging* voor de Stad *Groningen*, aan den Boekhandelaar J. OOMKENS gezonden: Een Exemplaar der PLATEN, waarmede de *Nederduitsche Vertaling* van KLOPSTOCK'S MESSIAS *is verrijkt*, door Mr. JOHAN MEERMAN, *Heer van Dalem en Vuren*, geteekend door F Ü G E R en J O H N *te Weenen*. — NB. Bij denzelven is mede *Gratis* te bekomen: het Berigt van Inteekening op eene uitgave van dat belangrijk Werk, in groot Royaal Octavo Velin papier formaat.

*** Bij W. ZUIDEMA is gedrukt en alom verzonden:
I. Proeve eener geschied- en oordeelkundige inleiding in de BEIDE HOOFDKATECHISMI der *Evangelische Kerk*. Uit het Hoogd. van J. C. W. AUGUSTI; *f* 1 — 80.
II. Godsdienstige beschouwing van de verblijfplaats der Dooden, naar 2 Kon. XXIII: 17*a*. Uitgesproken te *Groningen*, in de Martini Kerk, den 11 Mei 1828, door JOHANNES SCHOTSMAN, thans Predikant te *Zuidwolde*; 40 cents.

*** Voor *Liefhebbers* van DANSEN en DANSPARTIJEN is alom te bekomen voor 50 *Cents*; Eerste Dansregeling of *Verzameling van* 50 NIEUWE FRANSCHE QUADRILLES, enz., door MULLER, *Dansmeester*.

Onderlinge BRAND-WAARBORG-MAATSCHAPPIJ.

De HOOFD-DIRECTIE DER ONDERLINGE BRAND-WAARBORG-MAATSCHAPPIJ te *WOUDSEND*, in *Vriesland*, verwittigt door deze, dat zij dagelijks voortgaat, tot de *Inschrijving* van GEBOUWDE EIGENDOMMEN, ter VERZEKERING voor BRANDSCHADE. De eenvoudigheid in het Bestuur en de daaruit voortvloeijende minkostbaarheid der Administratie heeft het ingeschreven Kapitaal, sedert de oprigting in den jare 1816, aanmerkelijk doen toenemen, waardoor dezelve eene zoodanige vastheid heeft verkregen, dat men deze Inrigting met grond aan alle Eigenaren van Vastigheden kan aanbevelen.

Ten gemakke van de Stad en Provincie *Groningen*, is de Heer J. SLOT, te *Groningen*, als *Korrespondent* werkzaam, bij wien het Reglement en Inlichtingen te verkrijgen zijn.

Woudsend — *De Hoofd-Directie voornoemd:*
den 15 Mei 1830. — S. S. S IJ B E S, *Hoofd-directeur.*
A. H. T R O M P, *Directeur-Boekhouder.*

*** Een ieder, welke iets te vorderen heeft van, of verschuldigd is aan de nalatenschap van wijlen Mejufvrouw HINDERIKA EBBENS, Wedw. van den Heer JOHs. MENNES, in leven woonachtig te *Groningen*, wordt verzocht, daarvan, vóór den 1 Junij aanstaande, schriftelijke opgave of betaling te doen aan den laatst ondergeteekende, woonachtig in de Turftoren-straat, letter C no. 4.

Groningen — *Mr.* H. N I E N H U I S,
den 17 Mei 1830. — *Mr.* H. V A N G I F F E N,
Executeurs Testamentair.

*** Daar de ondergeteekende op den twintigsten Julij 1800 negenentwintig met zijn' gewezen B e d i e n d e, H. G. WOLBERTS, thans wonende te *Nieuwe Schans*, g e l i q u i d e e r d heeft, en als toen alle o p e n s t a a n d e p r e t e n s i ë n, wegens door genoemde zijnen B e d i e n d e op *Crediet* verkochte GOEDEREN, door den ondergeteekende zijn o v e r g e n o m e n, zoo wordt een ieder gewaarschuwd, aan genoemden H. G. WOLBERTS, wegens handelingen, welke vóór gemeld tijdstip met hem gesloten zijn, g e e n e b e t a l i n g e n te doen, maar aan den ondergeteekende, als voor welks Rekening die handeling geschied is.

Winschoten — W. A. K O R T E.
den 13 Mei 1830.

*** Op *MAANDAG*, den 24 Mei 1830 en volgende dagen, telkens te beginnen des voormiddags te 10 uren, zullen er, voor de Behuizing van wijlen den heer S. J. VAN COEVORDEN, aan de Vischmarkt alhier, publiek worden Verkocht: diverse fraaije H U I S M E U B E L E N, bestaande in een EIKENHOUTEN KABINET, MAHONIEHOUTEN SECRETAIRES, SPEEL-, TREKen andere TAFELS, STOELEN met Trijpen en Matten Zittingen, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, PORSELEIN, GLAS- en ander AARDEWERK; een KRISTALLEN KROON, KLOKLANTAARN, STAANDE KLOK, PENDULE met twee VAZEN, GIRANDOLES met STULPEN, CANAPÉ, STAATSIEGORDIJNEN, TAPIJTEN en KARPETTEN, LEDEKANTEN, KOLOM- en KOOKKAGCHEL, VERLAKT GOED, KOPER, TIN, IJZER en BLIKGOED, BEDDEGOED, LINNEN- en TAFELGOED, LIJFSTOEBEHOOREN, eenig ZILVER, een GLADMANGEL, LINNENPERS en meer andere GOEDEREN.

Alles te bezien des *Vrijdags* vóór den Verkoop, (zijnde den 21 dezer,) des voormiddags van 10 tot 12, des namiddags van 2 tot 4, en van 5 tot 7 uren.

Mr. E. J. O F F E R H A U S, *Notaris.*

***

HOUTVEILING.

Op *Woensdag*, den 19 Mei 1830, des voormiddags te 10 uren, zullen er, ten huize van H. KOOPS, te *Zuidbroek*, publiek, onder W e r k e l ij k e H o u t k o o p e r s, worden Verkocht: eene mooije lading OSTER-RUSOERSCHE BALKEN, van ruim 5 tot 7 Ellen, 1000 stuk JUFFERS, van ruim 4 tot 11 Ellen; benevens KOLDERS, EIKEN BALKOENDERS en SPIEREN.

R. R. E N G E L S M A N.

***

HOUTVEILING.

Door een' bevoegden BEAMBTE zullen, op *Zaturdag*, den 22 Mei 1830, des voormiddags te 11 uren, ten huize van den Kastelein H. KNIPPING[illegible] *Appingedam*, onder werkelijke H o u t k o o p e r s worden Geveild:

Twee nieuws uit *ARENDAHL* aangebragte ladingen *HOUT*, bestaande in BALKEN en eene groote partij uitmuntende JUFFERS, van onderscheidene lengte en dikte, waarvan de Notitiën liggen ten huize van Verkoop, en nader onderrigt bij de Scheeps-Commissionair P. STRATINGH, te *Delfzijl*, te bekomen is.

*** Bij T O E V A L *UIT DE HAND TE KOOP*, om met primo November aanstaande te aanvaarden: eene propere, ruime en sinds korte jaren aanzienlijk vertimmerde KOOPMANS BEHUIZING, met derzelver TUIN, BLEEK, [illegible] DERS, PAKHUIS en STALLING, staande en gelegen in de Nieuwe Ebbingestraat; te bevragen bij den Eigenaar en Bewoner H. MULLER.

*** *TE HUUR*, om voort te aanvaarden: eene propere BENEDENKAMER voor een *bejaard HEER* of eene *DAME*, Gemeubileerd of Ongemeubileerd, hebbende een schoon uitzigt, op een' besten stand alhier, ook geschikt tot een' In[illegible] Te bevragen bij den DRUKKER DEZER.

***

REIS-CALÈCHE.

UIT DE HAND TE KOOP: eene zeer moderne en gemakkelijke REIS-CALÈCHE voor vier Personen, met den BOK op Veren, benevens de KOFFERS en verdere TOEBEHOOREN; te bevragen bij den Kastelein COPINGA, buiten de Heerepoort.

*** De ondergeteekenden maken bekend, dat zij ter Verkoop hebben staan een fraaije KAPWAGEN, in *Verf* en *Lak*, en eene Nieuwe CHAIS, naar den laatsten Smaak; te bevragen bij

A. E. S M I T H, op den Oude Weg, of
S. H O F M A N,
Z a d e l m a k e r buiten de A-poort.

***

LET WEL.

De ondergeteekende heeft de eer, hiermede zijne geachte Begunstigers te berigten, dat hij dezer dagen zijne N I E U W E M O D E L L E N van Z[illegible] M E R H O E D E N heeft ontvangen; zich, onder [illegible] goede en prompte bediening, vriendelijk in eens ieders gunst aanbevelende. Staat gedurende de Kermis in de Middelste Roef, op den hoek van de Stoeldraaijer-straat; terwijl men de Modellen ten zijnen huize kan zien.

H. D. S O R M A N I,
in de Poele-straat.

*** Daar de ondergeteekenden, bij hunne STEEN- en PANNEN-FABRIJK, ook den Handel in allerhande soorten van VUREN en GREINEN HOUTWAREN, als ook KLINKERS, VLOEREN, ESTERS, CEMENT, KALK, alles wat tot deze Affaire behoort, begonnen hebben, zoo bevelen zij zich dien einde in de gunst van het geëerd Publiek, zullende, door eene goede bediening, alles aanwenden, om het vertrouwen hunner begunstigers waardig te maken.

Winschoten — J. G R O E N I E R & Z O O N.
den 15 Mei 1830.

***

J. M. HEGEL,

op den hoek van de *Oude Ebbinge-straat* en *Groote Markt*, boven den Kastelein J. EEKHOFF, Tz., te *Groningen*, berigt hiermede, dat hij zich heeft ingerigt om, en *wel bijzonder* op de MARKTDAGEN, des *middags* van 12 tot 3 uren OPEN TAFEL te houden, *met* PORTIËN, tegen *billijke Prijzen*, terwijl ook bij hem *puike BRABANDSCHE BIEREN* te bekomen zijn, *Eerste Kwaliteit*, [illegible] tegen de naaste prijzen.

*** Bij G. J. ESBRA, in de *St. Jans-straat*

zijn tot zeer civiele prijzen te bekomen: uitmuntende EKKELHAMMEN, DROOGD SPEK en GEROOKT VLEESCH.

***

A. J. VAN ENTER,

van *Amsterdam*, staat, als naar gewoonte, te dezer K e r m i s met eene M[illegible] H O E D E N K R A A M, en is voorzien van de fijnste BRABANDSCHE ZIJDEN WATERPROEF-HOEDEN, naar de thans bestaande Modellen, als der meer andere, [illegible] *Napolitains*, welke hij voor de minst mogelijke, doch vastgestelde prijzen zal Verkoopen.

De Kraam is geplaatst [illegible] tusschen de Bolster- en Harderstraten.

*** KAPITALE PRIJS VAN *f* 5000 — 00.

Ten Kantore van M. S. VAN COEVORDEN, eenig overgebleven Associé de Firma S. J. VAN COEVORDEN & ZOON, is, in de thans trekkende TWEEDE KLASSE der 149ste LOTERIJ, getrokken op no. 12483 de KAPITALE PRIJS van *f* 5000 — 00, zijnde dit Lot g e s p l i t s t geweest in $\frac{2}{5}$, $\frac{5}{10}$ en $\frac{2}{20}$ gedeelten. —— Bij denzelven zijn te bekomen LOTEN, voor de DERDE KLASSE, die op *Maandag*, den 24 Mei, begint te trekken, in K[illegible] en voor ALLE KLASSEN, volgens *Prijs-Courant*.

Groningen — *De Gekwalificeerde Kollekteur:*
den 13 Mei 1830. — M. S. VAN C O E V O R D E N.

*** Bij J. S. FRANKFORT, op *Schoolholm*

lett. C no. 51, te *Groningen*, is in de 2de KLASSE der 149ste *KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ* getrokken op No. 12483: de KAPITALE PRIJS van *VIJFDUIZEND GULDENS*, onder de handteekening van den *kwalificeerden Kollecteur* M. S. VAN COEVORDEN.

Bij denzelven zijn, voor de aanstaande DERDE KLASSE, *LOTEN* volgens *Prijs-Courant* te bekomen.

Recommandeert zich in deze zoo wel, als in zijne Affaire van BRILLEN, E[illegible]

*** Een bekwaam LETTERZETTER, tevens DRUKKER, van zijne K[illegible] en zijn *Goed Zedelijk Gedrag* voldoende bewijzen kunnende produceren, tegen *[illegible] de Belooning*, bestendig Werk begeerende, adressere zich, liefst in *Persoon*, of anders met *vrachtvrije Brieven*, bij G. YPMA, Boekdrukker te *Franeker*.

*** Er wordt gevraagd: een BEDIENDE in een *KOFFIJHUIS*, tegen een [illegible]lijk Loon; om voort in Dienst te treden. Adres bij den DRUKKER DEZER.

STAAT VAN DE MIDDELPRIJZEN DER GRANEN EN ANDERE OBJECTEN, *welke te* Groningen, *gedurende de* eerste helft *der maand Mei* 1830, *verkocht; alles naar* Nederlandsche *Maten en Gewigten.*

Witte Tarw, . pr.m. *f* 5-88	Boter, . . . pr. ℔ *f* 0-72	Gerookt Varkensvl. . pr. ℔ *f* 00-[illegible]
Roode Dito, —— - 5-88	Holl. Kaas, —— - 0-66	Aardappel. pr. m. - 2-[illegible]
Rogge, . . . —— - 4-28	StolkscheDito —— - 0-50	Moutwijn, pr. vat, - 22-[illegible]
Vroege Gerst, —— - 3-55	LeidscheDito —— - 0-30	Jenever, . —— - 24-[illegible]
Late Dito, . —— - 3-25	Wittebrood, —— - 0-45	Hooi, per 100 ℔ - 2-[illegible]
Boekweit, . . —— - 5-15	Tarwe Dito, —— - 0-41½	Stroo, —— - 1-[illegible]
Haver, . . . —— - 2-28	Rogge Dito, —— - 0-08	Steenk., p. 1500 —— 26-[illegible]
Witte Boonen, —— 10-50	Ossenvleesch, —— - 0-40	Turf, de 100, . . - 6-[illegible]
Witte Erwten, —— - 5-00	Koe Dito, . —— - 0-40	Raap-Olie, pr. vat, - 40-[illegible]
Groene Dito, —— - 9-00	Kalfs Dito . . —— - 0-40	Lijn Dito, —— 35-[illegible]
Graauwe Dito, —— - 9-00	SchapenDito, —— - 0-28	Raap-Zaad, pr. m. - 11-[illegible]
Tarwe-Meel, —— - 8-50	Lams Dito, —— - 0-28	Lijn Dito, —— - 9-[illegible]
Rogge Dito, —— - 5-00	Versch Vark.	
Gerste Dito, —— - 4-50	Dito, . . —— - 0-40	Kaarsen, per ℔, - 0-[illegible]

Burgemeester en Wethouderen: J. F. VAN I D D E K I N G[illegible]
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: R. L O H M[illegible]

PRIJS-COURANT DER E F F E C T E N, *op de Beurs te* Amsterdam, *den* 15 *Mei*

Werkel. Sch. 2½ pc.	65¾ - 66¼	d. Neg. Lond. 5 pc.	à	Perpet. Rente 5 —	[illegible]
Rest. uitg. S.	1 15/16 - 2	Weener Obl. 5 —	100 - 100½	Eng. gecons. 3 pc.	-
Kansb. v. dito.	31½ - 32	———— 4 —	95¼ - 95¾	Fr. Fonds. 5 —	-
Stell. uitg. K.	-	Certif. —— 2½ —	-	Idem op dito. 3 —	83¼ - [illegible]
Amort. Synd. 4½ —	100 - 100½	Bank-Actiën.	-	Nap. Fonds. 5 —	-
Losrenten . . 2½ —	99 - 99½	Aand. R. fl. 100 . . .	-	Idem in Nap. 5 —	86¾ - [illegible]
Hand.-maats. 4½ —	94 - 94½	———— fl. 250 4 —	-	Idem in Lond. 5 —	-
Oblig. Rusl. 5 —	104¼ - 104¾	Oblig. Metal. 2½ —	-	Dep. te Lond. 3 —	75¾ - [illegible]
Nieuwe Russ. 5 —	104½ - 105	———— 5 —	97¼ - 97¾	Mexic. te L. 6 —	35¾ - [illegible]
Russ. Inschr. 6 —	74¾ - 75¼	— Neg. Lond. 5 —	97¾ - 98¼	Columb. te L. 6 —	23¾ - [illegible]
Certif. v. dito. 6 —	74¾ - 75¼	Obl. Spanje. 5 —	76¼ - 76¾	Peruanen 6 —	21¾ - [illegible]
—— Hamb. 5 —	102¾ - 103¼	dit. à L. 510 — 5 —	17½ - 18	Grieken. 5 —	38¾ - [illegible]

Te *Groningen*, ter Boekdrukkerij van C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, in de Oude Boteringe-straat. (Met *autorisatie*)